СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 119. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, вівторок, 19-го червня 1945. No. 119, NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, June 19, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

СОВЄТИ ДОМАҐАЮТЬСЯ ОБМЕЖЕННЯ СВОБОДИ СЛОВА В АСАМБЛЕЇ

Чартер Обєднаних Націй переходить останню стадію нарад світової конференції у Сан Франсиско. Несподівано підняв предсідник советської делеґації Андрій Ґромико в неділю 17. червня домагання в екзекутивнім комітеті і в комітеті проводу, щоб змінити 5. главу, секції Б в параґрафі 6. чартеру, а цей параграф каже, що загальна асамблея світової орґанізації держав має право обговорити всякі міжнародні справи звязані з політикою, економією, суспільними й іншими справами. Ґромико відчитав наперед приготоване домагання до конференції, щоб цей параґраф змінити в такім напрямі, щоб асамблея не мала права обговорювати „які небудь справи", але „справи, які відносяться до втримання міжнародьного миру і забезпеки".

Проти такого домагання Совєтів змісця запротестував іменем малих націй представник Австралії д-р Герберт Іват, котрий покликався на те, що справа дискусії в асамблеї вже була вирішена 42 голосами проти 9 дня 18. травня.

Зогляду що Совєти видвичнули цю справу так пізно, наради конференції можуть знову продовжитися на неозначений час.

ПРОДАЖ БОНДІВ ДЛЯ ОДИНИЦЬ ДІЙШЛА ДО 81 ВІДСОТКІВ.

До закінчення кампанії за Сему Воєнну Позичку недостає ще 2 тижні. Вона має покінчитися 30. червня, але обрахунки будуть викінчені аж 7. липня. Вона має принести 7 біліонів дол. від приватних одиниць. До неділі 17. червня закупили приватні одиниці бондів Семої Позички за 5.7 біліонів долярів, тобто 81% призначеної суми.

Секретар скарбу Генрі Морґентав виголосив до зібрання в Сентрал Парку в Ню Йорку промову в неділю 17. червня в справі закупна бондів і вияснював, що таке закупно причиниться до стримання інфляції.

86-ТА ДИВІЗІЯ ПРИБУЛА ДО АМЕРИКИ.

У Кемп Кілмер, у стейті Ню Джерзі, відбувалися минулої неділі забави з нагоди прибуття з Европи до Америки 86-тої дивізії піхоти в числі 14,289 офіцирів і мужви. Вони прибули сюди через нюйорський порт і находяться в переїзді на Тихий океан. Досі прибуло з Европи 21,000 вояків. Більша частина з них буде мати нагоду відвідати свої родини, а а опісля вони поїдуть на війну проти Японії.

НЕСПОДІВАНА ЛІТНЯ СПЕКА.

Від понеділка 11. червня змінилася погода у східніх стейтах. Після довготривалих дощів і холоду прийшла спека, яка доходить до висоти 92 ступнів Фаренгайта. Остання неділя вигнала майже все населення з домів на береги озер та моря, не зважаючи на воєнні обмеження подорожування. Урядове бюро погоди обіцює злагодження спеки цими днями.

СПІР МІЖ ФЕДЕРАЛЬНИМ І СТЕЙТОВИМИ УРЯДАМИ ЗА ПІДВОДНІ ЗЕМЛІ.

Майже всі стейти розпочали кампанію за право власности до підводних земель до яких досі мав претенсії федеральний уряд. Перед спільним правничим комітетом обох палат конґресу розпочалося переслухання свідків у справі перенесення таких прав федеральним урядом на поодинокі стейти. Як перший свідок покликаний ґенеральний прокуратор стейту Каліфорнії Роберт В. Кенні. Після нього прийдуть представники 46 інших стейтів, щоб на цій підставі можна перевести закон для розмежування права власности між федеральним і стейтовим урядами. Іде про те, до кого на ділі мають належати землі на берегах рік і моря та під морями, в яких находяться багаті джерела нафти, поклади мінералів, пристані і забавові місця. Йде про вирішення деяких справ, які почалися від заіснування Злучених Держав, з часу перших 13 стейтів.

НОВИЙ РЕКОРД В ЛЕТУНСТВІ.

Департамент війни оприлюднив, що майор ґенерал Кортис Е. Лі Мей побив досішні рекорди у далеких полевих полетах. Він перелетів у повітряній суперфортеці Бі-29 простір з Гаваїв до Вашинґтону у 20 годинах і 15 мінутах без перестанку. Є це простір 4,640 миль.

ЗАТЬМА СОНЦЯ 9. ЛИПНЯ.

Затьма сонця, як це оприлюднює Гайден Планетаріюм, буде видна в Злучених Державах дня 9. липня. У Ню Йорку пічнеться вона в 8. годині ранку і обійме 57 відсотків сонця. Цілковиту затьму можна буде бачити в Бут, в стейті Монтана.

Командант аліянтських армій ґен. Двайт Айзенгавер прибув до Америки

В понеділок 18. червня літаком з Франції прибув до Злучених Держав начальний командант аліянтських армій в Европі ґен. Двайт Д. Айзенгавер. Він дістав уже найвищі почести від Совєтів, Англії й Франції. На приняття Айзенгавера приготовилася столиця його рідного краю, місто Вашинґтон, а зокрема ще приготована величава парада ві второк 19. червня в місті Ню Йорку.

Разом із ґенералом прибули до рідного краю інші високі офіцири американської армії, які творять почот для начального команданта. У програму пирвитання для ґенерала Айзенгавера входить теж його поява перед обома палатами конґресу, зібраних на спільному засіданню.

ЩОДЕННИК ІТАЛІЙСЬКОГО ФАШИСТІВСЬКОГО МІНІСТРА ЧІЯНА

Ґазета Ню Йорк Таймс почала в понеділок 18. червня друкувати вимки із щоденника італійського міністра закордонних справ, ґрафа Ґалеаза Чіяна. Щоденник розпочинається з днем 1. січня 1936, коли то Чіяно став міністром, і кінчиться кілька днів перед його смертю 23. грудня 1943 році. Чіяно був розстріляний своїм тестем, Бенітом Мусоліні на приказ Гітлера, 11. січня 1944 р. Щоденник зберегла вдова по Чіяні і вивезла його до Швайцарії. Другий важний документ Чіяна, а це його замітки про Німеччину, вспіли націсти ще вчас захопити.

Сподіючися недалекої смерти, Чіяно помістив до щоденника вступ, а в ньому осуджує свого тестя за те, що він увійшов у змову з Гітлером і вступив у війну, котрій Чіяно противився. Чіяно, пишучи свої завваги до щоденника, висловив надію, що зужиє записки до написання книжки. Він осуджує заключення італійського союзу з 1. травня 1939 р., який довів опісля до пониження Італії і до її траґедії.

Перша стріча Чіяна з німецькими провідниками відбулася в Сальцбурґу в серпні 1939 р. і тоді Чіяно завважав ароґантську поведінку Гітлера супроти італійських провідників. Тоді німецький міністер заграничних справ у відповідь на запит Чіяна, чого Німеччина хоче, заявив, що хоче не лише польського коритаря, але таки хоче війни. Впертість Гітлера називає Чіяно божевіллям і твердить, що це божевіля заразило теж його прибічників. Німці надіялися, що виграють війну з Росією упродовж 8 тижнів і тому напали на ню без повідомлення Італії — пише мін. Чіяно.

Конференція Трьох Потуг має відбутися в окрузі Берліна

Клемент Атлі, провідник британської Партії Праці, розкрив, що він дістав від премієра Чорчила запрошення теж бути приявним на Конференції Трьох Потуг, котра, як він каже, відбудеться десь в окрузі Берліна.

ПІЙМАЛИ РІБЕНТРОПА

Британські вояки піймали в одному приватному наємному домі в Гамбурґу Гітлерового міністра заграничних справ Йоахіма фон Рібентропа. На його слід повели британців діти одного торговця вина, з котрим Рібентроп мав колись торговельні взаємини. Рібентроп просив був того купця сховати його в своїм мешканню, але купець відмовився.

Особу Рібентропа для аліянтської поліції ствердила понад сумнів його сестра. При ньому найдено збірничок сильної отрує.

РОБІТНИКИ СТРАЙКУЮТЬ НА ВІСТКУ ПРО ПОВОРОТ КОРОЛЯ

Бельґійські робітники загрозили загальним страйком на випадок, як бельґійський король Леопольд важиться вертатись до краю. Їх попирають усі ліві партії, котрі закидують королеви звязки з націстами.

БРИТІЙЦІ ГОТОВІ ДО ОСУДУ НАЦІСТІВ

Британська преса доносить, що ґенерал Монтґомері дістане незадовго королівський варант для зібрання суду для осудження націстичних воєнних злочинців.

У Празі д-р Еміль Гаха, 76-літний президент Чехословаччини, дістав від чеськословацького уряду повідомлення, що його поставлять на суд за державну зраду.

МІКОЛАЙЧИК ПОЇХАВ ДО МОСКВИ

Міколайчик, бувший премієр польського уряду на вигнанню, та соціялістичний провідник Станьчик, уже приїхали до Москви на конференцію польських провідників з краю й заграниці в справі створення тимчасового польського уряду.

На місце Жулавского, котрий не приняв запрошення на цю конференцію, запрошено Антона Колодзея, провідника юнії польських моряків. Польський уряд у Лондоні називає Колодзея нікому невідомою особою.

Тимчасом у Москві в понеділок почався процес проти кільканацяти поляків, обвинувачених за диверзійну акцію проти Червоної Армії. На чолі обвинувачених є ґенерал Окуліцкі.

„Польпрес" доносить, що „шайка польських фашитів", одітих в уніформи польських вояків, доконала 6. червня в селі Верховині масакри, підчас котрої вбила 194 осіб.

З ВАЖКИХ БОЇВ НА ОКІНАВІ.—Як колись зачнуть описувати нашу боротьбу з японцями, то бої на острові Окінава мабуть займуть перше місце щодо завзятости, кріваваости і втрат. На образку бачимо американських маринарів-стрільців, що заховавшись за мури в місті Нага, столиці Окінави, вишукують японських снайперів.

АМЕРИКАНЦІ ЗАНЯЛИ ТРИ ГОЛОВНІ ГОРБИ НА ОКІНАВІ

Десята Армія на острові Окінаві виперла в суботу японців з трьох ключевих горбів, що панують над цілим насипом Яєю. Від тепер американці почали вже сходити згори вниз до південного кінця острова.

На другий день після цього добутку американців ділило від моря до океану на полудневім кінці острова всего дві милі. Японці ставлять усе ще завзятий опір, але під багатьома зглядами цей опір має признаки зневіри. Він не є скоординований якслід, а крім цього багато вояків поповняє себегубство, видно признаючи всякий дальший опір безплодним.

ЯПОНЦІ МАЮТЬ КОЛЬОСАЛЬНІ ВТРАТИ.

Пять дивізій американських військ наступає тепер на останки японців. Шеста Дивізія Маринарів прилучилася до наступу, очистивши з ворога півостров Ороку. Ці маринарі найшли в одній печері тіло японського адмірала Мінору Оти. Є це замітний факт, бо досі японці правильно вивозили своїх командантів, коли їх відділи були зовсім винищені.

Досі на острові американці начислили 84,459 вбитих японців. 1,680 далося взяти в полон.

ПОСТУП АМЕРИКАНСЬКОЇ ОФЕНЗИВИ НА ФИЛИПИНАХ.

І на Филипинах ворожі втрати кольосальні. Досі число вбитих виносить 402,363.

Американці посунулися на острові Люсоні за один день долиною Каґаяну 13 миль.

На острові Мінданао вони займаються тепер винищуванням останків правильних японських відділів.

АВСТРАЛІЙЦІ СПРАВЛЯЮТЬСЯ ДОБРЕ НА БОРНЕО.

Інвазія острова Борнеа австралійськими військами добуває кожного дня нові досяги. Вони скоренько утверджують свої нові добуті бази над заливом Бруней.

Ворого доносить, що воєнні кораблі Британії бомбардували Балик Папан, що лежить у голяндській частині острова Борнеа. Інші частини бомбардували місто Мірі, що лежить у британській частині.

ВЕЛИКІ РЕЙДИ ПО ЯПОНІЇ БЕЗ ПЕРЕРВИ.

Останнім таким рейдом була понеділкова атака чотирох могутніх сил, що разом начисляли понад 450 суперфортець, та скинули 3,000 тон пожарних бомб на японські промислові центри на островах Гоншу й Кіюшу.

Цей останній рейд мав на цілі атакувати дрібні фабрики воєнного промислу.

ОЖИВЛЯЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ ЛЕТУНІВ НАД КИТАЄМ

Американська Далеко-Східна Повітряна Сила скинула на остров Формозу 260 тон бомб.

Американські літаки з Пацифічної Фльоти спалили корабельні варстати в Щіроку та знищили бомбами кілька кораблів, що були тоді в порті.

КИТАЙЦІ ЗДЕРЖУЮТЬ ЯПОНСЬКІ КОНТРОФЕНЗИВИ ПІД ЛЮЧОВОМ.

Китайські війська підійшли на віддаль 26 миль до зовнішних західніх оборон китайського залізничого вузла Лючова. Вони відбили дві могутні контрофензиви японських військ.

Японці видимо роблять всякі заходи, аби здержати дальший наступ китайців. Замітно, що китайська команда не подає вісток з боротьби коло Венчова, східного китайського порту, що лежить 440 миль на захід від Окінави.

МАЄМО НАЦІСТИЧНІ ВОЄННІ СЕКРЕТИ.

Ґенерал Фардинґ, командант Повітряної Технічної Технічної Служби на Пацифіку, подав до публичного відома, що американські війська дістали в свої руки пляни тайних німецьких зброєнь, котрі німці перед своїм остаточним заломанням передали японцям. Завдяки цьому американська армія може плянувати протиміри проти всіх тайних зброй, що їх мають японці від німців.

НАЦІСТИ ПЕРЕКРАДАЮТЬСЯ ДО ФРАНЦІЇ.

Французькі державні урядники переправили вже до Франції півтора міліона французьких воєнних бранців та депортованих людей. Урядники стверджуть, що їх здоровля назагал краще, ніж можна було сподіватися.

Репатріяцію французів утруднюють заходи націстів дістатися до Франції з пашпортами французів. Ціллю націстів є очевидно уникнути кари від Аліянтів. Перекрадаються звичайно як альзацці; інколи вдають французів, що загинули в німецьких концентраційних таборів, може навіть французів, убитих навмисно націстами, що з пашпортами убитих сподівалися дістатися до Франції.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of Octobed 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

МЕДОВІ МІСЯЦІ СКІНЧИЛИЙСЯ

Якийсь час тому президент Труман вислав був до конґресу незвичайно розумне послання, в котрім домагався ухвалення нового закону про суспільне забезпечення, а спеціяльно поширення забезпечення на випадок безробіття так щодо величини запомоги як і щодо часу її виплати. Це послання післав президент Труман в перших тижнях свого урядування, і колиб судити по висказах ґазет, радіових коментаторів та самих законодавців, пропозиція президента стрінеться певне зо скорим приняттям в обох палатах конґресу. Заповідаючи ухвалення нових суспільних законів, ґазети, радіові коментатори й конґресмени хвалили президента за такт і раділи, що між президентом і конґресом настав мир. Вони між стрічками пускали стріли в сторону недавно померлого президента Рузвелта, немовби натякуючи, що його нетакт нарушував згоду в американській політичній родині.

Нині ми вже можемо сказати, яка доля стрінула послання нового президента Трумана, і в світлі фактів можемо бачити, на стільки був винуватий покійний Рузвелт за те, що конґрес не хотів ухвалювати поступових законів, яких домагався бл. п. Рузвелт. Отже після всіх цих обіцянок і заяв льояльности супроти нового президента конґрес не поправив закона про забезпечення на випадок безробіття по думці президента Трумана. Крім цього конґрес у своїй ухвалі закона лишив забезпечення від безробіття в руках стейтів, чим він зробив кольосальні проломи в цілій будові забезпечення, бо багато стейтів дає робітникам таку малу захорону, що вона не варта й нюха табаки. До того конґрес не ухвалив забезпечення на випадок безробіття для робітників федерального уряду. Іншими словами, конґрес не зробив нічого того, чого домагався президент Труман. Його послання забуто, як забуваються часто обіцянки жениха в медові місяці. Всі ці заповіди й похвали для президента Трумана це була тільки нагода для деяких людців порахуватися з людиною, що вже не жила. Якого рода люди здібні на такі річи, не тяжко сказати.

Та не в характері тут справа, а в суспільних наслідках вчинку. Який же наслідок поступків конґресу? Деякі з них уже нині видно. Робітники покидають фабрики федерального уряду, наприклад варстати военної фльоти, аби дістатися до фабрик, де вони малиб забезпечення на випадок безробіття. Через те уряд не може направляти военних кораблів, ушкоджених японцями. Це ставить у небезпеку нашу перемогу, це продовжує війну й це жертвує життям американських вояків. Дальші наслідки поступків конґресу покажуться по війні, коли робітники будуть скупитися з видаванням своїх ощадностей, а тим самим будуть посередно здержувати продукцію мирових товарів.

Ясно, конґрес поводиться так не у приступі божевілля, а в інтересі певних ґруп, котрі з таких наслідків сподіваються скористати. Шо цею ґрупою не є робітники, це кожному ясно. Та конґресмени й сенатори, голосуючи проти президента Трумана, вдають, що вони це роблять в інтересі широких мас. Видно, вони рахують на те, що маси не знають навіть кілько це буде два а два.

Чи і як примиритися з Совітською Росією?

„Общество Друзей Русской Культури" в Ню Йорку влаштувало дискусію на тему, як поставитись до тої російської іміґрації в Франції, що пішла з В. А. Маклаковим до советського посольства в Парижі з чолобитнею. Дискусія як пише „Новоє Русскоє Слово" стягнула людей і була оживлена і цікава.

Б. А. Ґуревич змалював душевні настрої тої іміґрації, що багато витерпіла під німецьким ярмом, і тому, каже він, не диво, що по военних успіхах советських військ „вона кинулась на шию визвольникам". І тим треба пояснити, казав він, ту сумну подію, що ті з російської іміґрації, що повинні були стерегти заповідей свободи і традицій великого минулого, пішли з візитою „що не мала цілі і змислу", себто з візитою до советського представника в Парижі. Вони, казав доповідчик, вправді не стали через те комуністами, але „перекреслили свою правду", а тому ми повинні вважати, що їх уже нема в наших рядах", себто в рядах боротьби за свободу. Божевільні наставлювання півкомуністичних урядів поза межами Росії, казав далі доповідчик, „підкопує славу і престіж Росії, що окуплені кровю міліонів героїв і мучеників". При кінці докладу взивав, щоб американська російська еміґрація остала вірною ідеалам примирення соціяльної правди з свободою. Примирення російської еміґрації з комуністичною владою в Росії як національною, казав доповідчик, можна собі витолкувати психольоґічно, коли зважиться, що та еміґрація витерпіла, але такий самий поступок збоку американської російської еміґрації був би вже злочином.

Г. І. Новицький пробував вияснити поступок советського посольства в Парижі тим, що Совети хочуть показати цілому світови, що ціла Росія враз з еміґрацією є за советську владу в Росії.

Г. П. Федотов доказував, що як били поклони перед Гітлером, коли він був на верху слави, в такий самий спосіб бють тепер поклони перед Сталіном. Поклін, зложений російськими еміґрантами в Парижі советському посольству, казав він, є ділом хорих і відсталих людей, яке покриває стидом цілу російську еміґрацію.

Б. І. Николаєвський розповідав про мучеництво, яке переходить під советською владою наука. Казав, що цензура, що була за царя Николая І. є нічим в порівнанню з тою цензурою, що її завів Сталін.

„Советський" чи „русский".

В іншому числі згаданої російської газети є ще стаття про живу дискусію, яка ще далі ведеться в Парижі, в Франції, між російськими іміґрантами на тему, який має бути російський патріотизм: „русский" чи „советський".

Дискусія ця теж звязана з чолобитнею Маклакова, а властиво з його промовою, виголошеною в советському посольстві в Парижі на тему відношення російської іміґрації до Росії. Маклаков заявив, що ті, що прибули до посольства, вже погодились з тим, що советська влада в Москві є „національною владою" і як з такою вони вже не думають воювати, а навпаки, хотілиб з нею разом працювати „для добра Росії", для якої вони жили і працювали.

На те советський посол Боґомолов відповів, що советська влада змінила своє відношення до російських іміґрантів, бо вони, як загал, не пішли з ворогами Росії. Та, казав Боґомолов, російська еміґрація мусить взяти під уваґу, що існує тепер велика різниця між „русским" патріотизмом і „советським". Та що дійсні „патріоти" повинні погодитись з „новим" у Росії, себто з „советським ладом", і в „імя любови до Росії" вважати своїм патріотичним обовязком цей лад обстоювати і боронити як „нову" чи там „відмолоджену" Росію.

Далі пишеться, що Маклаков, хоч зложив чолобитню, але не приймав усього без відповіди. І теж тут відповів. Казав, що советська влада пропонує їм „любити Росію в її сучасному виді". Та, казав Маклаков, Росія мінялася у минулому і може змінитись і по цій війні. А дорожити не самою Росією, а тільки „советською Росією", себто у її советському виді, значилоб наслідувати Константина Леонтієва, що писав: „Пощо нам Росії, якщо вона не самодержавна і не православна?". Знов „русский патріотизм", продовжав Маклаков, не виключає „советського", тільки ширший від нього.

⁂

Ось ті дискусії, що відбулись між росіянами в Ню Йорку і Парижі є дуже цікаві з різного боку. Тим більше, що й між українськими еміґрантами як в Франції так і в Америці є вже такі, що шлють привіти советським представникам. Очевидно, що в випадку українців справа далеко складніша, бож тут мається до діла з чужою владою в Україні, наставленою Москвою, а російська еміґрація може говорити про „русску" владу і в своїй „русскій" Москві, чи там Росії.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

ЕВРОПЕЙСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ

При кінці березня відбулася в Парижі конференція для европейської федерації. Скликав її французький Комітет для Европейської Федерації, отже, як видно з імени, спеціяльна орґанізація, що поклала собі за одиноку ціль створення европейської федерації.

Між учасниками конференції було багато людей, відомих у французькій політиці, як представники Загальної Конфедерації Праці, представники християнських і рільничих промислових юній, соціялістичної партії, „руху національного визволення". Були далі редактори найважніших поступових журналів і ґазет.

Про тенденції, що нуртували на конференції, свідчить її остаточна резолюція, котра каже: „Проблєма европейської федерації стала нарешті пораз перший питанням практичної політичної ваги. Жорстокости, яких допускалися в бігу війни, небезпека загального поневолення, доказана нездібність кожної держави континентальної Европи боронити своєї незалежности, показують ясно, що система абсолютної державної суверенности мусить в Европі покінчитися... Одначе відкриті й скриті реакційні сили, так на політичнім, як і на економічнім полі, будуть робити все, що лежить у їх силах, аби заховати стару систему для їх власної користи. Тому це лежить в інтересі поступових сил, що боролися за визволення в усіх краях, не толерувати тої відбудови (реакційних сил). Поступові рухи в різних европейських краях мусять відтепер зробити боротьбу за зеднання Европи центром своїх заходів, бо це є неминучою вимогою всякого соціяльного й культурного поступу на нашім континенті".

Ця резолюція вийшла з двох подробичних рефератів, з котрих один виробив Андре Фера, член еквекутиви „Руху Національного Визволення", а другий А. Антонелі, провідник Партії Акції та „Комітету для Національного Визволення" в північній Італії, котрий і був основником італійського комітету для Европейської Федерації в північній частині Італії, ще тоді окупованій німцями й фашистами.

Ферат у своїм рефераті вказував на потребу справжньої нової аналізи циклю европейських революцій, контрреволюцій і воєн. Він доказував, що поки не роскриється й не усунеться специфічних причин европейського хаосу, Европа буде далі центром неспокоїв, не дивлячися на умови між великими потугами. Як того не буде зроблено, то треба буде в Европі робити постійні інтервенції, при чому між потугами будуть зростати тертя, які зчасом можуть довести до ще одної війни. Тому европейці не повинні спиратися виключно на деклярацію в Ялті, хоча вона корисна, на скільки вона стверджує потребу справжнього демократичного розвою в цілій Европі й відкидає принаймні в теорії, розділ континенту Европи на сфери впливів. Повоєнна відбудова, говорив Фера, неможлива в рамках націоналізму, — так він видно називав систему необмеженої державної суверенности, — тобто в рамках духової й економічної автократії, котра підпорядкувала би все життя народу потребам військовим. Всяка розвязка проблєми економічного поступу мусить зійти наніщо як довго Европа живе небезпекою будучих воєн. Щобільше, всі соціялістичні міри унутрі суверенної держави мусять бути позбавлені свого справжнього значіння, бо вони остаточно збільшили би силу реакційної бюрократії.

Антонелі в своїм рефераті підчеркував фундаментальні різниці між передвоєнною й повоєнною ситуацією. Хоча потреба европейської федерації була ясна багатьом і перед війною, до неї недопустили могутні політичні й економічні інтереси, котрі були тісно звязані зо системою національних держав. В додатку до того, поступові й соціялістичні рухи, хоча вони голосили інтернаціональну співпрацю як свою остаточну ціль, у практиці приймали таку інтернаціональну систему, як тоді існувала, та заграничну політику правлячих інтересів. З тої причини ті рухи концентрували свої зусилля на внутрішню політику, в надії, що поступові міри в інтернаціональній ділянці прийдуть самі із себе. Вислід цеї політики був якраз противний. Загальна інтернаціональна анархія заставляла кожну державу покладатися на важкі мілітарні міри, котрі паралізували всякий суспільний поступ. В цей спосіб поступові рухи були остаточно переможені на фронті, на котрім вони навіть не воювали.

Неменше цікаві, як ці реферати, була дискусія над ними. Підчас неї деякі учасники конференції закидали плянови европейської федерації те, що европейського континенту не можна відділювати від решти світа. Вони вказували, що нині просто всі континенти зо собою повязані та один від одного залежні. З того одні дискутанти робили висновок, що тепер уже треба творити загально світову федерацію, а інші, що в рамах світової федерації треба творити окружні федерації для спеціяльних справ, наприклад монетарних або фінансових. Більшість дискутантів погоджувалася в тому, що доля Европи буде залежати від здібности великих потуг постійно зо собою співпрацювати. Виходило з того, що всі европейські держави глибоко заінтересовані в створенню орґанізації Обєднаних Держав, яка й повинна би стати інструментом для розвязування різниць між державами, що будуть членами орґанізації. Одначе вони думали, що орґанізація Обєднаних Держав не може стати федерацією держав, бо поодинокі держави різняться між собою занадто щодо суспільної й політичної структури, а ні одна з великих потуг не чується примушеною піддаватися інтернаціональному урядови. Тому конференція почувала, що ні одна з великих потуг не повинна мати щось проти створення европейської федерації, котра з військового боку осталаби під спільною контролею великих потуг та була би занадто люзною орґанізацією, аби могти вести аґресивну політику.

На конференції створено Інтернаціональний Комітет для Федерації Европи та припоручено йому ввійти в контакт з поступовими партіями й рухами, скликати конґрес, який мав би складатися з делеґатів усіх демократичних партій і рухів, та повести широку пропаґанду за европейську федерацію в Франції й поза нею.

Який практичний успіх буде мати ця намічена праця, нині заздалегідь сказати нелегко. Для догаду в цій справі треба підчеркнути замітний факт, що думка европейської федерації повстає в краю, котрий майже до самого початку другої війни вважався першою потугою на европейськім континенті. Коли такий дух встає в Франції, то можна певно догадуватися, що він існує по інших европейських державах, за виїмком хіба теперішніх великих потуг, які такі пляни могли би вважати якоюсь загрозою для своїх імперіяльних цілей.

ДЛЯ ОСВІТИ ЧИ ПРОПАҐАНДИ?

Советські джерела подають, що публична бібліотека імени Ґоркого та обласна бібліотека ім. Леніна в Одесі вислали по 40 тисяч томів книжок до Західної України для сільських районів Станиславівської, Тернопільської та Ровенської областей.

ЩОБ СПОВНИТИ ЯК СЛІД ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

ОЛЕКСАНДЕР ЛУГОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з іміґрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

25)

Тяжка була праця, за те втішився Безхатний одержавши сто пять долярів від свого ісляндця. Думав дістатися до Винипеґу, а звідти встрянути на роботу до ліса. Сусідний фармер вмовляв зістатися на зиму у нього. Робота, мовляв, легка: возити до елеватора збіжжа, обходити восьмеро коней, десяток карів, череду свиней, ну, привезти соломи по потребі, навозити дров... Наче у того байкового жидка, що наймав Горпину чи Теклю і вмовляв: то зроби — та й сядь, інше зроби — та й сядь... Все сядь тай сядь, а коли ту всю роботу обчислити, то людина й носа не матиме часу втерти, не то сидіти. Платні приобіцяв фармер аж пятку місячно.

Виходило, що кожного дня треба добре напрацюватися без відпочинку в неділю й свята за сімнацять центів денно. Не погодився й того ще дня ждав на поїзд до Ріджайни на поблизькій стації. Розійшлися з ісляндцем приязно, той хотів відвезти до міста, та Безхатний відмовився.

На стації зустрінувся зо старшим іміґрантом з Західньої Волині, з величезними рудими, щиро жандармськими вусами. Познайомилися. Вусач розпитував — хто він, звідки, скільки має літ, коли приїхав, чи жонатий, ну, й на тому стало. Сказав, що самий він з Берестечка. Безхатний там бував, бував і на Козацьких Могилах у Пляшеві... Дядько на зиму також зібрався до ліса, хоча казав, що з фаху він добрий коваль.

В Ріджайні оба наняли кімнату, повечеряли й благополучно переспали ніч. Одягаючися нарано, дядько хопився кишені і щиро чи вдавано перестрашено вистогнав:

— Мої гроші пропали!

— Пошукайте добре, — сказав Безхатний спокійно. — Може забули у котру кишеню положили. В ночі до кімнати чейже ніхто не заходив, а я знов з вами разом положився і встаю. Деж вони могли пропасти? Може хіба згубили, як вчора у місті були?

— Ні, — дядько підвищив голос. — Як клався спати, я поклав їх у задню кишеню штанів. А твої гроші де?

— Мої у валізці. В кишені ношу на розхід.

— А ну, покажи! — вже кричав дядько. — То тільки ти взяв мої гроші, більше ніхто!

— Я покажу тільки поліції, — відказав Безхатний збентежено. — Ваших грошей мені не потрібно. Я зроду не брав ще нічого чужого. Хочете, кличте поліцію, нехай шукає, гроші не деж дінулися. Та наперед пошукайте у себе самі.

Безсило дядько сів на ліжко і все бідкався: — Вісімдесять долярів! Вісімдесять долярів. Горенько моє! Щож я тепер робитиму? — Схопився, бігав по кімнаті бючи себе по чолі кулаками.

— Шукайте до чорта! Не плачте! Десь же вони є! — Безхатний викрикнув подразнено. Дістав рушник, пішов вмитися. Коли вернувся, дядько сидів спокійний, винувато посміхався.

— Що, знайшли?

— Найшов! — ніяково відповів той. — Я забувся. Самий запхав вчора у грудну кишеню блюзи й защепив, щоб не випали, а блюзу положив під подушку.

— Отже бачите, а трохи булиб мене злодієм зробили. Я за малим не дав вам у лице, коли ви присікалися до мене!

— Знаєш, — дядько оправдувався: — В кого згуба, в того гріху повна губа. Вибачай!

— Та вже! Не треба перепрошувати. На будуче уважайте! Що булоб, коли ви закликалиб поліцію, а вона найшлаб гроші у вас же? Ну, й відтепер я жити в одній кімнаті з вами не хочу.

Того дня виїхав Безхатний до Винипеґу. Подорож забрала пятнацять долярів, а дві десятки пішло на убрання. Обчисливши свої засоби, побачив, що зимувати у місті нема що й думати... Постанова їхати „ломберджекувати" скріпилася. Робітники його застрашували, та Безхатний пережив вже гірші страхи. Побоювався, що на роботу не встрягне, бо й тяжко було. Назбиралося тисячі безробітних — реліфників і вони мали першенство до всяких робіт, а ті, що самі собі давали раду, права на роботу позбавлялися. Шість днів ходив Безхатний по приватних бюрах, поки натрапив. Потребували двацять робітників на невелику стацію від Сулукавт на схід. З нереліфників взяли по чотирнацять долярів на проїзд по залізниці й певно для посередника, а ввечорі наказали бути на Сіенарській стації. На посьміх і глузування старших вуйків „канадіянів" — Безхатний запасся десятками книжок, щоб було чим вбивати довгі зимові вечори.

На призначену стацію приїхали пізної ночи. Серед глухого лісу й скель, без стацийних будинків і будьяких признак людського житла висіла двацятка з поїзду. Тільки сосни й ялини шуміли та відбивався від скель пронизливий свист паротягу. Через кілька хвиль поїзд поїхав. Здавалося Безхатному, що він втратив вже всякий звязок зо світом, лучила з ним хіба пара рейок, проложених у безвісті. Прийшли в голову гадки, що десь там у Сибірі й на Соловках червоні так само висаджують серед диких пущ засланців — українців, білорусів, татар, черкесів, кубанців... Там гонять людину силоміць новітні владарі, а тут кожний їде неначе на заслання добровільно; гонить кожного економічна нужда, шлунок, без заспокоєння якого неможливі ніякі ідеї в світі. Різниця невелика!...

(Дальше буде).

Британія не остається позаду

Коли недавно тому британський премієр почав свою виборчу кампанію гострою промовою проти соціялістичної програми британської Партії Праці, то в багато частях світа вона справила враження, якого вона певно не справила в самій Британії. Мусів це помітити й самий Чорчил, коли зараз у наступній промові він став це враження поза границею поправляти.

До двох річей передусім уважав за конечне справити враження. Першою було справа політичної єдности британського народу. Він уважав за найголовнішу справу, аби його промови не викликали поза границями краю враження, що британський нарід є так поділений щодо політики, що його не можна вважати за одну цілість. Він звертав заграниці увагу, що підчас виборів Британія звичайно виглядає на народ, безнадійно між собою поділений; одначе по виборах усе показується, що британці в ґрунті річей це один народ, зо собою сильно зіллятий. Не дивлячися на те, він все таки взивав британців показатися й в час виборів цілко споєним народом, якому слушно належиться право бути центром Британської Імперії та стояти попри могутню Америку й „сталю зішитий" Совєтський Союз.

Друга поправка враження британських виборів, що її вважав за потрібне зробити Чорчил, відноситься до питання суспільного поступу. З його гострого виступу проти соціялістичної програми Партії Праці могли би люди поза границями краю віднести враження, що Консервативна Партія стоїть проти всяких законодатних поправок. Чорчил пригадує, що, хоча він є проти заведення соціялізму, він є за досить поважні суспільні реформи. Він назвав їх величезними („імена"), і з цею назвою британці з інших партій певно не згодяться. Одначе з такою назвою мусимо згодитися ми в Америці, де проекти далеко лагідніщих реформ називають радикальними й соціялістичними. Що сказалиб наприклад в Америці про такі проекти, як ті, які для приміру наводить Чорчил як проекти своєї партії: аби кожній шкільній дитині держава давала даром молоко, аби кожна дитина у школі діставала даром обід? Він пригадував на те, що він ще 34 роки тому перепер у парляменті ухвалення першого закона про забезпечення проти безробіття, може найвище забезпечення, яке існує в світі. Коли з цими реформами порівняти те, що діється в Злучених Державах, то консервативною виявиться не політика Консервативної Партії Британії, а політика американських політиканів, котрі певно відпиралиби руками й ногами, якби їх хто хотів називати консервативними.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету

Жертви від 1. червня до 8. червня 1945.

З надзвичайної кампанії, яку „Свобода" веде за стодоляровими жертводавцями на допомогу українським жертвам війни, переслав від адміністрації М. Мурашко, Джерзі Ситі, Н. Дж. $5,000; Укр. Амер. Сивік Сентер, Шікаґо, Ілл. $277.50; Укр. Тов. Помочі Потерпівшим, Інк., Ню Йорк, Н. Й. $200; збірка в церкві св. Петра й Павла, Коговс, Н. Й. $40.15; о. Михайло Мартинюк, Коговс, Н. Й. $5; збірка в українській католицькій церкві св. Володимира, Стемфорд, Конн. $20.50; Н. Волошин, Стемфорд, Конн. $5; К. Пастушак, Стемфорд, Конн. $5, Т. Пастушак, Стемфорд, Конн. $5; Петро Гавришків, Шікаґо, Ілл. $5; В. Лоняк, Шікаґо, Ілл. $5; від. 55 Провидіння, Шікаґо, Ілл. $10; Г. Підскальний, Оліен, Н. Й. $2; з Вилкс Беррі переслав о. М. Олексів, збірка з посвячення $37.45; Тов. Апостольства Молитви $10; о. М. Олексів $10; Михайло Стадник, Шікаґо, Ілл. $30; Товариський Клюб св. Йосафата, Рочестер, Н. Й. $100; з громади Ґорґам, Н. Дж. переслав Н. Щипковський $399.

Зложили по $100: П. Юрків, С. Іванюк; по $25: С. Іванюк, В. Осадчук; по $10: П. Басараба, Ф. Мальковський, С. Ангелюк, В. Ганук, М. Осадчук, І. Федора, М. Басараба, І. Н. Іванюк, Н. Щипковський; $8 М. Гаврилюк; по $5: В. Семенців, П. Осадчук, П. Ґорсуляк, С. Забурський, М. Іванюк, Н. Клим, І. Баранко, Т. Клим, І. Р. Боляр, М. Ґреґорів; П. Забурський $1. І. Медвідь, Латроб, Па. $5; Н. Горішний, Джерзі Ситі, Н. Дж. $1.

Громада Ґлестенбурі, Кон., $227; комітет: Лука Сидоряк і Йосиф Патинок; жертви зложили: збірка $20; Михайло Саламаха $15; по $10: Софія Кебус, Денис Качмарик, Григорій Яворницький, Максим Ганкевич, Михайло Стисло, Марія Блажейовська, Марія Смик, Ілля Кебус, Йосиф Патинок, Лука Сидорак, Марія Когут; по $5: Ева Дисенчук, Семен Конікевич, Анастазія Бонк, Петро Солярчук, Павло Герман, Софія Вільк, Анна Крупа, Франц Коский, Петро Гахун, Михайло Дзядик, Филип Кріль, Іван Салмаха, Марія Куглер, Анна Стець, Марія Творкінс, Анна Гахун; Іван Сидорак $2.

Громада Гартфорд, Конн. $1,140.50.

Комітет: Павлина Солецька, голова; Марія Лукасевич, касієрка; Анастазія Курдина, секретарка. Жертвували: Н. Н. $75; по $50: УНС. від. 277, Золотий Хрест, Укр. Мол. Клюб, Н. Н.; по $25: Анна Коба і Новак; Петро Предзімірський $20; Андрій Данилюк $11; по $10: Єфрем Данилів, Наталка Майшак, Марія Григус, Ева Гринчук, Іван Саган, Йосифа Саган, Способець, Михайло Похмурський, Михайло Ярошевич, Михайло (син) Ярошевич, Катерина Ярошевич, Стефан Ярошевич, Павло Григоза, Богдан Ковальський, Андрій Ковальський, Іван Гнатюк, Мих. Скоробогатий, Василь Дерлиця, Катерина Савка, Дмитро Йордан, Пелагія Данилів, Дм. Гринчук, Н. Н., Францішка Драбовська, Павлина Солецька, Наталка Кучер, Григорій Михалицький, Марія Бойко, Олена Коба, Антін Туранський, Петро Лукасевич, Стефанія Лукасевич, Василь Лукасевич, Елсі Ботриман, Татіяна Фіярчук, Михайло Наумець, Теодор Михалицький, Олена Кучер, Марія Солецька, Михайло Ткачук, Анастазія Курдина, Марія Солецька (Е. Н.), Антін Локоть, Юрій Сикюра, Михайло Павшук; по $7: Іван Шостак, Федишин; по $6: С. Хорнат, М. Курдина; по $5: М. Палюх, Ан. Бойчук, Андрій Бродрик, Йосиф Ярошевич, Петро Ярошевич, Іван Бойко, Михайло Дерех, Ігнатій Моравський, Николай Лата, Стефан Сорока, Марія Олійник, Петро Щерба, Павло Мулява Мрс., Петро Андрусів, Н. Н., Францішка Костек, Ан. Медвідь, Фр. Коколечко, Лев Апанович, І. Ковальчук, Ксеня Мотиль, М. Лукасевич, А. Ходан, Каня, Федоркевич, Текля Олексів, Марія Нестор, Степан Лукасевич, Катерина Саґа, Марія Скорик, Катерина Манзюк, Катерина Гриґос, Антін Ковальський, Іван Осендер, Володимир Мовчук, Іван Пільчак, Марія Процик, Катерина Чипіль, Софія Следзеська, Стефан Вишнєвський, Яків Гвізль, Спірідіон Вакалюк, Анна Кузій, Марія Кравчук, Марія Чапман, Андрій Войтина, Марія Ноґас, Анна Рудий, Йосиф Мохрицький, Марія Данилюк, Генрі Ходан, Софія Корінь, Марія Мульська; Петро Панталюк $4; по $3: Михайло Бойко, Анна Гринчук; по $2: Анастазія Гвіздь, Марія Федірко, Параска Мей, Зелінська, Николай Корінь, Анна Руссо, Текля Курко, Андрій Ногас, Михайло Писарський, Семен Матус, Іван Пашко, Анна Корінь, Стефан Федірко, Григорій Князевич, Йосефін Ґеріткеж, Олена Пляска, Григорій Янішевський, Ольга Пащак; по $1: Марія Савка, Н. Н., Іван Литовчак, Катерина Дякун, Стефанія Джемсен, Марія Ожех, Михайло Хорнат, Павло Курко, Николай Сорока, Петро Калухович, Н. Н., Константин Ґвіздь; Марія Дутко 50 ц.

Членки Тов. Горожанок, Філядельфія, Па.; передала п-ні О. Штогрин $20.

Зложили по $5: Олена Штогрин, Анна Сивуляк; Вікторія Навроцька $3; Марія Бабак $2; по $1: Ангела Рій, Розалія Кісь, Марія Насевич, Анна Дубас, Марія Головата.

Разом $7,560.10.

Заплачено за довіз одежі з Гартфорд, до Ню Йорку $22.50.

Вплинуло до Злученого Українського Американського Допомогового Комітету від 1-го червня до 8. червня, 1945 включно $7,537.60.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

З українського життя в Бельгії

Великодні Свята. — Свято Матерей. — Вручення прапора Союзові У. К. Вояків.

З нагоди Великодних Свят Управа Союзу Українських Канадійських Вояків за Морем скликала до Брюселю, в Бельгії, в днях 5—6 травня ц. р. свій черговий Зїзд на Континенті для вояків Західнього Фронту.

При активній співпраці „Товариства Бувших Українських Вояків в Бельгії" вдалося рівночасно приготовити програму Свята, яка в значній мірі причинилася до звеличення Зїзду. Зогляду на віддалення Західнього Фронту і ще тоді триваючих боєвих операцій на фронті ініціятори Свята не були зовсім певними, чи вдасться воякам зїхатись численно на цей Зїзд до Брюселю, одначе завдяки зрозумінню Команди 1-ї Канадійської Армії та енергії Голови „С. У. К. В." на призначені дні була сотка вояків; деякі з них мусіли відбути понад 300 миль дороги, щоб явитися на Зїзді, між ними було й чотири старшин.

У власній домівці „С. У. К. В." в Брюселю відбулася реєстрація прибувших на Зїзд вояків та перші організаційні наради, які заповнили першу програму Зїзду.

У Великодню Неділю зійшлися в місцевій Українській Церкві наші гості-вояки та Українська Громада майже зі всіх закутин Бельгії, так що мала церковця ледви могла помістити всіх учасників Свята.

До Великодньої Відправи станули трьох священиків та один дяков, спів місцевий хор зібраний зі „Старої Війни". Не одному воякові пригадалася відправа у своїй далекій Канаді і як казали вони, дуже тішилися би, якщоб їхні батьки та мами знали в Канаді, що й їх сини мали цього року Український Великдень. Глибоко патріотичну проповідь виголосив о. Максим Германюк з Лювену, Чина ОО. Редемптористів, який й довершив посвячення прапору для „С. У. К. В." з нагоди їх Зїзду як рівнож свячення пасок. Після церковної відправи, яка скінчилася многоліттєвім британському королеви Юріеві та бельгійському королеви Леопольдови, Українському Народови та Українським Канадійським Воякам, як і відспіванням англійського, бельгійського та українського гимнів, всі участники Свята спільно сфотографувалися під церквою і перейшли до просторій галі, де відбулося спільне Великоднє Свячене, до якого засіло біля 250 людей. Було це перше Спільне Свячене, яке місцева громада мала спроможність перевести від початку цеї війни. Доперва цього року могла зустрінути далеких канадійських земляків.

Після традиційного посвячення пасок і взаїмної гостини відбулося Свято Матерей, яке наші канадійські земляки мають звичай обходити в першу неділю місяця травня, той як в Бельгії величають аж в другу неділю травня. В програму Свята ввійшло відспівання стрілецьких пісень Комбатанським Хором, деклямації дівчат та співи Дівочого Хору історичних пісень, зложених підчас теперішньої війни. Ці пісні були тут привезені українських робітниками й робітницями, вивезеними до Німеччини. Їх звільнили Союзні Війська та привезли сюди до Бельгії, де більша частина була тут приміщена по приватних роботах.

Головною точкою свята була врочиста передача Українського Прапора, який Українські Комбатанти та Інваліди в Бельгії піднесли „Союзови Українських Канадійських Вояків за Морем" з нагоди їх побуту в Бельгії та звільнення Бельгії Союзними Військами, у яких боях брала визначну участь й Канадійська Армія. Багато могил полеглих молодих канадійських героїв залишилося на боєвищах Фляндрії. Сам прапор, краски жовтоблакитної, зроблений з ліонського шовку. На передній стороні видніє Архистратиг Михаїл, як на старому прапорі „У. С. С." рівночасно й Патрон Києва та Брюселю, на щиті якого вимережаний історичний Тризуб. Вгорі прапора напис півколом: Союз Українських Канадійських вояків — за морем", а надолі ініціяли С-У-К-В. та галузки „Червоної Калини" як традиція старого Українського Війська. На другій стороні прапора находиться англійський напис „С. У. К. В.", а по середині „Щит-емблема" Союзу та його ініціяли по українськи. До держака, закінченого Тризубом, причіплена малинова лента з написом, що прапор є даруноком Українських Комбатантів і Інвалідів в Бельгії й дата першої офіційної стрічі, а саме 26. XI. 1944, себто день Листопадового Свята в Бельгії та перший Зїз Союзу на Континенті. Всі малюнки та написі є ручно вишивані і вийшли вони по мистецьки, так що прапор представляє високу артистичну вартість.

Вручаючи прапор представникам Союзу, голова Товариства Бувших Українських Вояків в Бельгії зазначив, що цей прапор має бути символом та свідоцтвом традиції Українського Вояцтва, яка продовжується в цій війні Українськими Канадійськими Вояками, та що цей прапор, який вони привезуть до Канади після переможного закінчення війни, має бути подякою за їх геройство та спомин про спільну стрічу з Комбатантами з першої Світової Війни. У відповідь голова С.У.К.В, сотник Панчук, приймаючи прапор, приобіцяв берегти переданий прапор, який буде служити їм, як офіційний прапор Союзу та з ним побідно заїхати до столиці Британської Імперії і привести його до Рідньої Канади, де буде товаришити їм у всіх зїздах та конвенціях Союзу після покінчення цеї війни.

На закінчення Свята зложили подяки, привіти канадійських земляків та місцевих українців в англійській, французькій та українській мовах. На спомин „Свята Материй" піднесено вишиваний рушник голові „С.У.К.В", роботи українських матерей в Бельгії, як привіт канадійським матерям.

Треба ще згадати, що канадійські земляки не забули наших дітей і щедро обдарували їх всякими ласощами, яких вони тут вже давно не бачили, та обіцювали про них дальше не забувати і по змозі ними опікуватися.

Довго ще гуторили всі учасники Свята в галі, заки розійшлися і много вояків запрошено до українських домів, де їх щедро витали. Богатьом воякам прийшлось продовжувати відпустки, бо годі було їм за такий короткий час відвідати всіх знайомих, тямлячи, що закінчення війни в Европі проголошено наступного дня і всі могли взяти участь в загальній радости. Наші вояки віднесли зі Свята прегарне враження, много з них бували перший раз на зїзді „С. У. К. В." і обіцювали собі, що від тепер все будуть брати в них участь та належати до Союзу. Дальше, вам факт, що Свято, Зїзд і вручення прапора припали на передодні закінчення війни в Европі піднесли до певної міри настрої, з якими вони покинули наше місто та наших громадян.

Було нам троха сумно, що в короткім часі виберуться вони за море, назад до Канади, але потішали вони нас запевненнями відвідати наших людей перед відїздом, а як би кому не вдалося сюди тепер приїхати, то обіцяли нас не забувати, з нами переписуватися, і як що буде кому можливо, то й відвідати нас по війні.

Микола Граб.
(Через канцелярию КУК)

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комітету жертвували: А. Г. Біловус з Вен Дайк, Міш., $5 як постійну місячну жертву; Організація Родичів міста Ню Йорку, Н. Й. $10; Т. Кіцула з Джерзі Ситі, Н. Дж. $2.

ПРЕЗИДЕНТ ВДОВОЛЕНИЙ З СВОЇХ ЕМІСАРІВ.—Посередині сидить президент Труман, а зліва Джозеф Дейвис, його висланник до Англії, а справа Гарі Гопкинс, що вернув з добрими вістями з Москви. Позаду стоїть адмірал Лейгі. З усміху президента видно наглядно, що він вдоволений з того, що привіз Гопкинс, що йому ще щось доповідає.

тінгу про ту справу говорити, принайміні вдесятеро більшою
то знаходяться між нами такії щедрішою. Збираймо її всі й
виродки, що кажуть, що намвсюди і шлім, там, куди вона
не треба їх ратувати. Та прав-тільки може дійти. Ратуймо
дива українська душа так неусіх, кого тільки можемо і хто
скаже, так можуть говоритижив і працював чесно для
тільки ті, що поросли сталін-України.
ським мохом.

Яків Лисяк,
Ембридж, Па.

Нам Бог дав таке щастя, що живемо в Америці й ходимо ситі й гарно вбрані. А там за морем не мають наші рідні ні що їсти, ні в що вбратись. От тому ми повинні тепер поста-

НЕМА КІНЦЯ ТЕРПІННЯМ УКРАЇНЦІВ.

Скінчилася війна в Европі.вити собі як головну ціль до-
Деякі народи дещо відітхнули.помогти тим нещасним україн-
Та не стало лекше українсько ським жертвам війни ось ту бі-
му народови. Пять літ нищиладу витримати і життя вратува-
війна українську землю. Пятьти. Всі церкви, всі організації,
літ мучила український нарід.всі ми мусимо взятись за ту
А по тих пятьох роках, колидопомогову акцію, за те хрис-
війна скінчилась, маємо маситиянське діло людського ми-
українців, що в нужді, що нелосердя. Покажім, що наші
мають даху над головою, щосерця не закаменілі, що ми від-
вигнані з рідної землі, до якоїчуваємо людську нужду, хо-
не можуть вертати. Сотні ти-лод і голод. Покажім ділом,
сяч, а може й міліони, є на Си-що ми свідомі й патріотичні й
бірі; стільки саме в різних кра-як такі ратуймо своїх ближ-
ях західної Европи, а най-ніх, своїх рідних в подібний
більше в Німеччині, куди їх спосіб, як ратують в Америці
загнано на примусові роботи. інші національні ґрупи своїх
Куди не поглянути, деб той рідних в Европі.
нещасний український нарід не жив, всюди не опускає його біда.

Тимко Милещук,
Ню Йорк, Н. Й.

З тих нещасних є велике число таких, що мають тут в Америці своїх близьких, свою рідню. А всі вони мають тут своїх односельчан, чи знакомих, чи просто своїх братів і сестер по крови.

Щож ми на те? Відповіди на те не треба шукати, бож американським українцям це не першина помагати своїм рідним у старім краю. Та тепер маємо до діла з таким нещастям, що й наша допомога не може бути такою, якою вона колись була. Вона мусить бути

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА...
КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОШУКУЮТЬ РІДНЮ ЧЕРЕЗ АМЕРИКАНСЬКОГО ВОЯКА З УКРАЇНСЬКОГО РОДУ.

Хочу помістити в нашій дорогій „Свободі" пару слів, що їх я одержав від свого сина, Евгена Лисяка, що є тепер в американській армії і знаходиться в Австрії, в Тиролю.

Отже син пише, що як він дізнався, що там є табори, то пішов шукати за українцями. Пише, що знайшов їх в таборах примусових робіт. Далі описує, як вони дуже страшно бідують. Каже, що як знайшов одну родину і сказав їм, що він американець з українського роду, то люди з радости не знали, що з собою зробити. Була там молода жінка і вона скоро написала листа і передала синови, щоб він вислав його до мене і просив, щоб я віднайшов її рідню і доручив їй того листа. Лист писаний не дуже виразно, бо з поспіхом, і не дуже добре можна відчитати прізвище вуйка, якого пошукує, а який мешкав чи мешкає в Ню Йорку, 12-та евеня, а називається Степан Баранецький чи Баганецький, а пошукує Славка, донька його брата чи сестри, що знаходиться в Тиролю, в таборі примусових робіт разом з мужем, Петром Урбановичем. Коли хто знає про ту родину, яку пошукує, то прошу мені дати знати на адресу: Jacob Lysiak, 336 Pine St., Ambridge, Pa.

Ще хочу додати, що є ще тепер багато людей, що не вірять, що сотки тисяч наших рідних переживають страшну нужду на чужині. Ті нещасні люди просять нас допомоги. Просять через наших власних синів, що є американськими вояками, а які бачать ту нужду власними очима. А як прийдеться де на якому вічу чи мі-

ДОРОГА ДО КРІПАЦТВА

Різниця між свобідним краєм і диктатурою.

Під заголовком „Плянування Супроти Закона" Гаєк наводить різниці між свобідним краєм і диктатурою. У вільній державі правительство, у всіх своїх відділах, є зобовязане певними законами, і це дає можливість передбачити, як воно може вживати свою силу. Знаючи це, горожанин плянує свої особисті справи. В соціялістичній державі зовсім противно; уряд не є ограничений або зобовязаний поступати після даних йому правил, а може робити те, що він уважає конечним для себе. Він може робити дуже несподівані й драстичні кроки, коштом населення. **Чим більше держава плянує, тим більше труднощів і менше свободи горожанин має в плянуванню свої власних особистих справ.**

Різниця між цими двома родами законів є важною, каже Гаєк. Це є те саме, що різниця між ставленням дороговказів, а диктуванням людям, куди вони мають йти. В плянованій суспільности якабудь рада або заряд може робити, що вона хоче, і всі її діла є леґальні. З другої сторони знова — урядування закона є леґальним тілом свободи. Імануїл Кант свойого часу сказав так: **Людина є зовсім свобідна, коли вона мусить жити лише після закона.**

Одним з арґументів, який соціялісти часто висувають є цей, що скомплікована теперішня цивілізація творить нові проблеми, які можна розвязувати лише центральним плянуванням. Цей арґумент, каже Гаєк, є оснований на цілковитім незрозумінню ділання компетиції. Комплексія модерних обставин вимагає компетиції як одинокого способу, яким можна осягнути координацію справ. Постійно змінюючіся обставини домагання й достави різних річей або товару унеможливлюють передбачення дистрибуції. Спосіб центральної дирекції в такій ділянці є неімовірно примітивний, непрактичний і ограничений. Без жадного натягання фактів можна сміло сказати, що колиб ми були вживали способу центрального плянування для розвитку нашої індустріяльної системи, то вона не булаб сьогодні такою великою і гнучкою, якою вона є. Модерна цивілізація була можлива тому, що не була наперед випляновaна. Розподіл праці є нині кращий, ніж хтось міг був виплянувати.

Щодо монополів, Гаєк каже, що ті, які мають монополі, шукають помочі від держави, щоби не втратити своєї контролі. В Німеччині зріст картелів був спричинений таки за повною згодою уряду. З поміччю держави в Німеччині був зроблений перший експеримент „наукового плянування", і саме орґанізація індустрії довела до створення величавих монополів. Німецький уряд зовсім явно здушував компетицію під гаслом „плянування". Гаєк каже, що недавній зріст монополів є наслідком співпраці орґанізованого капіталу й орґанізованої праці. Привілейована група робітників діставала частину зисків коштом загалу, й тих, які працювали при т. зв. „неорґанізованих" індустріях.

Обговорюючи питання **„Чи Плянування може Освободити нас від Обовязків"**, Гаєк каже, що соціялісти обіцяють нам соціяльне запевнення замісць повної свободи та що вони дадуть нам свободу в стремлінню до взнеслих ідеалів. Шкода лише, каже Гаєк, що чисто економічні ціли не можливо відділити від інших цілей в життю. Те, що ми часто звемо „економічним мотивом" є ніщо більше як звичайне бажання нагоди. Коли ми хочемо грошей, то лише тому, що гроші дають нам найбільше нагоди користати з нашої праці. Зароблені гроші ми можемо пускати, як ми лише хочемо. В дійсности, гроші є одним з найкращих знарядів свободи.

„Економічна свобода", обіцяна нам плянувателями, означає, що в нас булаб відібрана потреба розвязувати наші власні економічні проблеми, і що це кермувалоб цілим нашим життям. „Наша свобода вибору в компетиційній суспільности", каже Гаєк спочиває на факті, що коли одна особа не може задоволити наших бажань, ми можемо звернутися до іншої. Однак в тоталітарній державі ми цеї свободи не маємо і мусимо приймати те, що нам дає монополь. Авторитет, який проводить економічною системою, є найбільшим монополістом.

Забезпека й обмеження свободи.

Гаєк каже, що є два роди забеспеки. Він вірить, що якась мінімум поживи, охорони й одежі, вистарчальна для здоровля, можна заґарантувати всім, без жадної небеспеки втрати свободи. Те саме можна сказати й про добру систему соціяльної асекурації. Однак плянування для забеспеки лише на те, щоб охороняти одиниці або ґрупи від зниження їх приходів, є дуже шкідливим впливом на свободу. „Коли робітникам в певній праці, в якій обставини поліпшалися, позволиться відсунути інших робітників задля тоо, щоби вони самі користали з вищої платні й зиску, а відсунені робітники не мають де працювати, тоді починається велике безробіття". З причини такого способу здобуття забеспеки, безробіття й втрата забеспеки так ши-
[illegible]
минулих кількадесять літ.

Абсолютна забеспека, яку держава може дати, не є можлива без кріпацтва-невільництва. Конфлікт являється між двама ворожими собі родами суспільної орґанізації — торговельною і мілітарною. В армії, робітник і робота назначені властями, це є одинока система, в якій одиниця може мати повну економічну забеспеку. **Але ця забеспека є, одначе, нерозлучно звязана з ограниченням свободи** — це є забеспека б а р а к і в". Венямин Френклин одного разу висловився про це так: **„Ті, які готові позбутися важної свободи задля того, щоби купити собі трошки тимчасової забеспеки, не заслугують ані на свободу ані на забеспеку".**

В закінченню Гаєк каже, щоби зробити світ ліпшим, „ми мусимо мати відвагу зробити новий початок. Ми мусимо позбутися колод, якими людське мильне поведення спинює поступ, і **увільнити творчу енерґію одиниць. Не кричати за більшим „плянуванням" тай наслідувати Гітлера!"**

(Кінець).

ТАРЗАН, ч. 1195. Відкрита ціль.

„Пусти його!" крикнули знову сторожі Джейни, „або ми її вбємо!"

„Вбий його, Тарзан, навіть якщо вони мене мають убити!" крикнула Джейн.

На вид його улюбленої подруги, Тарзаном перейшла буря противних почувань. Несвідомо його пальці попустили.

Гітлер скоро скористав з цього й вирвався з рук, полишаючи Тарзана відкритим.